

İBADET, ZEKÂT VE İSLAM'IN DİREKLERİ

Eûzubillâhimineşşeytanirracîm.

Bismillâhirrahmanirrahim

el-Hamdülillahi Rabbi'âlemîn, ve'l-âkibetü li'l-müttekîn, es-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihi ve sahibihî ecmaîn.

İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü Muhammedin sallallâhu aleyhi vesellem ve şerre'l-umûri muhtesâtuhâ ve külle muhtesin bid'a ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi vesellem. Ennehû kâle:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ اسْتَوْجَبَ الثَّوَابَ وَاسْتَكْمَلَ
الْإِيمَانَ: خُلُقٌ يَعْيشُ بِهِ فِي النَّاسِ وَوَرَعٌ يَحْجِزُهُ عَنِ
مَحَارِمِ اللَّهِ وَحِلْمٌ يَرُدُّ بِهِ جَهْلَ الْجَاهِلِ

Selâsün men küne fî-hi istevcebe ve istekmele'l-imânü: Hulkün ye'îşü bi-hî fi'n-

*nâsi ve vera'un yahcizuhû an-mehârimi'llâhi, ve hılmün yeruddühû an-cehli'l-câhili.*¹

a. İslam'da İmanın Kemali ve Ahlaki Değerler

Selâsün men künne fî-hi. “Bir müslüman-
da üzerine vacip olan şu üç şey bulunursa...”
İstevcebe ve istekmele'l-imânü. “İmânda
kemâl olur.”

İmânın kemâle ermesi, sevapları da ka-
zanması üç şeye bağlıdır.

Hulkün ye'îşü b-ihî fi'n-nâsi. “Bir ahlâkı
olacak ki insanların içerisinde herkes onu
parmağıyla gösterecek.”

İnsanlarla güzel geçinecek, kavga gürültü
yok, kimsenin aleyhinde konuşmuyor, dedi-
kodu yapmıyor, herkese menfaati, faydası
dokunuyor, kimseyi incitmiyor, insanlarla
gayet güzel geçiniyor.

¹ Bezzâr, *Müsned*, XIII, 88, r. 6443; Beyhakî, *Şuabu'l-
îmân*, XI, 12, r. 8065; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, XI, 14, r.
8067; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, V, 120, r. 4848;
Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, I, 57, r. 185; Ali el-
Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 809, r. 43217; Gümüş-
hânevî, 262, r. 3.

İnsanlarla geçinmek kolay bir şey değildir. Sert, yumuşak, iyi, kötü her çeşit insan vardır. Bunların mizaçlarına göre hareket etmek gerekir.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* zamanındaki insanlar ki ne kadar haşin insanlardı. Oğullarını, evlâdını kızlarını diri diri gömüyorlardı. Evlâdını diri diri gömen insanın yüreği taştan da katıdır. Ne merhametsiz insan o ki evladını diri diri toprağa gömüyor! Peygamber o adamlarla uğraştı. Onları ıslah için uğraştı ve güzel ahlâkı sayesinde onları yola getirdi.

Eğer onlara kızsaydı, bağırsaydı;

وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

*Ve lev künte fazzan ğalîza'l-kalbi len faddû min havlik.*² Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ters bir adam olsaydı, hepsi onun etrafından kaçırdı.

Faddû. “Dağılır giderlerdi, durmazlardı.”

Peygamber’de öyle bir ahlâk vardı ki iyisini de kötüsünü de hepsini etrafında topladı.

² 3/Âl-i İmrân, 159.

O zaman iki tane kabile vardı, senelerden beri dövüşüyorlardı. Bu iki kabileyi birbirine barıştırdı, ikisi birlik oluverdi. Biz bugün iki tane insanı barıştıramıyoruz.

İki kabile o zaman iki devlet demektir. İki devleti barıştırdı. Birbirleri ile sulh yaptılar.

Ne sayesinde?

Güzel ahlâkı sayesinde... Bu öyle bir ahlâk olacak ki;

Ye'îşü bi-hî fi'n-nâsi. "İnsanların arasında gayet güzel yaşasın ve insanlar tarafından sevilip sayılsın." İkincisi, *Ve vera'un yahcizuhû an-mehârimi'llâhi.* "Öyle bir Allah korkusu, öyle bir verâ olacak ki..." *Yahcizuhû an-mehârimi'llâhi.* "Seni Allah Teâlâ'nın haramlarından koruyacak bir Allah korkusu..."

Bugün bizde bilgi çok fakat verâ yoktur. İnsanda bilgi çok ama verâ olmayınca envai çeşit günah işleyebilir. Verâ haramdan kaçmaktır ama bugün haramlar âdeta mübah yerindedir. Bu haramların serbestçe işlenmesi korkusuzluktan ileri geliyor. Kişide Allah korku olmayınca haramları istediği gibi işlemekten çekinmiyor. Demek ki bilgi çok ama korku

yok! O zaman da bilgi zararlı oluyor. Bilgi şeytanî bilgilerden dolayı zarar getiriyor. İki;

Ve vera'un yahcizuhû an-mehârimi'llâhi.

“Seni Allah Teâlâ'nın haramlarından men edecek [bir verâ...]

Seni polis, jandarma men etmeyecek. Jandarma, polis gelip de “ne yapıyorsun?” diyerek seni men etmeyecek. Bu polis, bu jandarma içinden gelecek. İçindeki Allah korkusundan dolayı; “Ben bunu yapamam, Allah görüyor, Allah biliyor.” [diyeceksin.]

Şurada aşağıda bir hadis var biraz sonra gelecek ama şimdi yeri geldi;

وَزَكَّى نَفْسَهُ

Ve zekkâ nefsehû. diyor. “İnsanlarla güzel geçinmek nefsin tezkiyesine, nefsin kemâle ulaşmasına bağlıdır.”

“Nefsi tezkiye edilmiş, güzelleşmiş, kötülükleri gitmiş bir nefis nasıl bir nefistir o yâ Resûlallah? Tezkiye-i nefis nedir?” diye soruyorlar. Diyor ki;

قَالَ أَنْ يَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ مَعَهُ حَيْثُ مَا كَانَ

*En ya'mele ennellahe me'ahû haysumâ kâne.*³ "Nerede olursan ol Allah'ın seninle olduğunu bilmendir."

Tezkiye, nerede olursan ol Allah Teâlâ'nın seninle beraber olduğunu bilmen- dir. Senin her halini biliyor, görüyor, senin içinden de dışından da haberdardır. Bu bilgi- ler içine yerleşmiş bir insan dağın başında kimseler yokken, bütün fırsatlar elindeyken bile hiç birisine, hiçbir harama da elini uzat- maz. Der ki;

"Evet, beni burada kimse görmez, polis de jandarma da yok ama Allah biliyor. Bun- dan dolayı beni mesul eder." diyerek o hara- ma elini uzatamıyor. Bu kuvvetin içeriye yer- leşmesi lazımdır. Bilgiler çok ama bu kuvvet

³ Ebû Dâvud, "Zekât", 4, r. 1582; Beyhakî, *es-Sünenü'l- kübrâ*, IV, 161, r. 7275; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, V, 9, r. 3026; Taberânî, *Müsnedü's-şâmiyyîn*, III, 97, r. 1870; Taberânî, *el-Mu'cemü s-sagîr*, I, 334, r. 555; Hakîm et- Tirmizî, *Nevâdiru'l-usûl*, II, 302; Ali el-Muttakî, *Ken- zu'l-ummâl*, I, 25, r. 10; İbn Sa'd, *Tabakât*, VII, 294, r. 3752; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, IV, 1784, r. 4528; Gümüşhânevî, 262, r. 7.

olmayınca bilgiler zararımıza, aleyhimize oluyor, Allah muhâfaza.

Birincisi ahlâktı, ikincisi de bu verâ. Üçüncüsü de;

Ve hılmün. “Hilm sıfatıdır.”

Bu da ahlâka dâhildir. Ahlâkın içerisinde 60 tane 70 tane madde sayıyorlar. Hilm de onların içindedir. Fakat burada tahsisen ayırdı.

Hilm, “yumuşaklık” demektir. “Halim selim adam” derler ya, bu yumuşaklığın insanda olması şarttır. İnsan yumuşak olmaz da sert olursa iki de bir kızar dövüğe kalkar, dövme-ye, vurmaya kalkar; bunlar gadap sıfatıdır. İnsan halim olursa bunların hepsine sabreder, sabrın sonu da selamettedir.

Ve hılmün. “Öyle bir yumuşaklık olacak ki...” *Yeruddühû an-cehli'l-câhili.* “Cahilin cahlini senden reddedecek, giderecek.”

Cahille cahil olmayacak. Cahili ıslah edecek onu irşâd edecek, onu yola getireceksin. Yoksa cahille beraber sen de cahil olursan ne olacak?

b. İmanlıların Ahlakı ve Üç Temel Özellik

Bir şeye yaramaz.

Bu rivâyet Hz. Enes'ten gelmiştir.

Yine bir üç daha...

ثَلَاثٌ مِنْ أَخْلَاقِ الْإِيمَانِ مَنْ إِذَا غَضِبَ لَمْ يُدْخِلْهُ
غَضَبُهُ فِي بَاطِلٍ وَمَنْ إِذَا رَضِيَ لَمْ يُخْرِجْهُ رِضَاهُ مِنْ
حَقٍّ وَمَنْ إِذَا قَدِرَ لَمْ يَتَعَاطَ مَا لَيْسَ لَهُ

*Selâsün min-ahlâkı'l-imâni men izâ ğadıbe lem yüdhılhü ğadabühü fî-bâtılın ve men izâ radiye lem rıdâhü min hakkı ve men izâ lem yete'âta mâ leyse lehû.*⁴

Selâsün min-ahlâkı'l-imâni. “Şu üç şey imanlıların ahlâkındandır.” *Men izâ ğadıbe lem yüdhılhü ğadabühü fî-bâtılın.* “Bir kişi kızdığı zaman, onun bu kızgınlığı kendisini bâtıla sevk etmeyecek.”

Kızınca ağzından pis laf kaçırmayacak, elinden fena hareket gelmeyecek, elinden geçirmediği gibi içinden de geçirmeyecek.

⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü s-sagîr*, I, 114, r. 164; Deylemî, *el-Firdevs*, II, 87, r. 2466; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, I, 59, r. 197; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 811, r. 43225; Ebû Nuaym, *Târîhu İsfahân*, I, 168; Gümüşhânevî, 262, r. 4.

Eh, kızmış... İnsan kızınca ayakta ise oturmalıdır. Oturduğu zaman yine kızgınlığı geçmezse kalkıp soğuk suyla yıkanmalıdır. Kış mevsimi ise sıcak suyla banyo yapmalıdır. Bunlarla bu kızgınlık halini geçirmelidir.

Kızgınlık içeriden kaynaklanan bir şeydir. Kızınca kan kaynar, insanın damarları, gözleri kızarır, kalbi, gözü görmez bir hale gelir. Gözü görmez hale gelince birçok vukuâtlar o zaman oluyor. Karşısındakini vuruverir, öldürür, bir şeyler olur, çünkü o an kendinden geçer. Kendinden geçmiş bir adamın karşısında durmamak lazımdır. İş uzatırsan netice ölüm olabilir, Allah esirgeye.

Sende bir hilm sıfatı olacak ki bu, cahilin cehlini reddettsin. Cahil ile cahil olmayacaksın. Bu yüzden “Cahilin cevabı sükûttur.” demişler. Cahile en iyi cevap sükuttur. Onun için cahille başa çıkılmaz. Cahil her şeyi yapar; onunla aşık atacak olsan sen de büyük günahlara girersin. Onun için cahilin karşısında daima sükut ile onu ıslah etmek, yola getirmek yahut bu fırtınayı, bu gürültüyü atlatmak lazımdır. Bu bir. İkincisi;

Ve men izâ radiye lem yahruchü rıdâhü min hakkı. “Bir insanı çok seviyorsun, onun

yaptıklarına da razı olmuşsun. Fakat onun hareketlerinden razı oluşun seni Hak'tan çıkarmamalıdır.”

O sevdiğin insanın kabahatleri, kusurları, eksiklikleri, yaramaz hareketleri var. Seviyorum diye bunun bu hareketlerine razı olmayacaksın, onu ıslaha çalışacaksın, onları söyleyeceksin, Hak'tan çıkmayacaksın.

Ve men izâ kadera lem yete'âta mâ leyse lehû. “Bir insan güçlü, kendi hakkı olmayan bir şeyi elde etme gücü var. Gücünün sayesinde onu almak mümkünken buna elleşmeyecek.”

c. Cennetin İncileri: Emanet ve Affetme

Yine bir üçlü hadîs-i şerîf geldi.

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ أَوْ وَاحِدَةٌ مِنْهُنَّ فَلْيَتَزَوَّجْ مِنَ
الْحُورِ الْعَيْنِ حَيْثُ شَاءَ رَجُلٌ ائْتَمَنَ عَلَى أَمَانَةٍ
فَأَدَّاهَا مَخَافَةَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَرَجُلٌ خَلَّى عَنْ قَاتِلِهِ
وَرَجُلٌ قَرَأَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ قُلُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ
مَرَّاتٍ

*Selâsün men küñne fî-hi ev minhünne mine'l-hûri'l-îni haysü şâe racülü'tümine alâ emânetin fe-eddâhâ azze ve celle ve racülün ve racülün karae fî-dübüri külli salâtin "kul hüvallâhu ehad" aşra merrâtin.*⁵

Selâsün men küñne fî-hi ev vâhideten minhünne züvvice mine'l-hûri'l-îni haysü şâe. "Üçü birden olursa daha güzel ama üçten birisi bile kimde bulunursa hurilerden istediği kadarıyla evlenecek."

O bir huyunun sebebine kendisine hurilerden istediğinden, istediği kadarıyla evlenmek selâhiyeti veriliyor. Cennette herkese muayyen hanımlar verilecek. Fakat bu bahtiyarlara istediği kadar ve istediğinden verilecek.

Birincisi kim?

Racülü'tümine alâ emânetin hafîyyetin şehîyyetin. "Kendisine pırlanta gibi kıymetli bir şey emanet edilmiş."

⁵ İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, LXII, 35; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 809, r. 43218; Gümüşhânevî, 262, r. 5.

Emanet eden demiş ki; “Ben gelinceye kadar bu sende dursun.” Yahut, “Benim saklayacak yerim yok, sende dursun.”

Senin sandığın yahut mıntıkan, güvenliğin var diye sana güvenerek eşyasını emanet ediyor. Hafiiyeten emanet veriyor, kimse onun sana emanet getirdiğini görmemiş, şahit yok [dolayısıyla ispat da yok.]

fe-Eddâhâ min mehâfetillâhi azze ve celle. Bir gün adam çıkıp geliyor; “Yahu benim emanetimi verir misin?” diyor. Emaneti alan da “*Bismillahirrahmanirrahim*” diyor, çıkarıp veriyor. Yüz binlere belki milyonlara muâdil kıymetli şeyler... Fakat buna hiç tenezzül etmiyor. Adam emaneti istediğinde vermezse vermez, “Sen kim oluyorsun?” deyip kovabilir. Ama bu öyle değil, *min mehâfetillah*, Allah korkusundan diyor. Yani beşeriyet iktizâsından dolayı bir veriş vardır; emin bir adamdır, verir. Ama bu Allah korkusundan dolayı emaneti geri veriyor. “Vermezsem sonra Allah beni muâheze eder, cezalanırım.” korkusundan dolayı bu emaneti aldığı gibi geri veriyor.

Bugün işittiğimiz, gördüğümüz çok acı hadiseler vardır ki, çok muteber insanlara

bazı emanetler verilmiştir fakat [emaneti verenler geri] geldikleri vakitte emanetlerini alamamışlardır.

Farzedelim ki hacca yahut başka bir yere giderken insan emin biri zannedip emanet veriyor. Geldiği vakit diyor ki;

“Ver şunu bana.” [Emanet verdiği kimse de;]

“Ne istiyorsun?” diyor. Bunların şahitleri de olmuştur.

Allah bunları da bizleri de affetsin.

Ha, şu gıybet denilen şey var ya, bu gıybetin ölümler hakkındaki olan kısmı da ayrıdır. Ölümlerin kötülüklerini söylemek de ayrı bir gıybettir ki bunun günahı dirininkinden daha fazladır. Çünkü diriye gidersin, “Affet beni kardaş!” dersin ama ölüye ne diyeceksin?

Yeri gelmişken bir tanesini söyleyeyim. Haccâc-ı zâlim adında meşhur bir adam var ya. Haccâc-ı zâlim adı üstünde; vaktin idarecilerinden zâlim, gaddar bir hükümdar. Haccâc öldüğü vakit 124 bin müslüman hapisanedeydi. Bu kadar zâlimdi. Hapse tıktıkları dışında başını kestiklerinin hesabı yoktu. Kesmesi, biçmesi bol olan bir adamdı. Bundan dolayı adı da Haccâc-ı zâlim olmuş.

Avf isminde bir adam İbn Sîrîn denilen bir zâtın huzurunda [Haccâc hakkında] şöyle söylemiş;

“Şu adam ne bela, ne fena adam, ne kötü adam, şu yaptıklarına bak.” Bu şekilde onun kötü hareketlerini saymış. İbn Sîrîn’in cevabına bak;

“Ey Avf! Allah hâkimdir ve âdildir. Allah Haccâc’ın yaptığı zulmün intikamını, bu milletin intikamını alacaktır. Fakat Haccâc’ın intikamını da senden alacaktır. Sen niye Haccâc’ı gıybet ediyorsun? Allah Haccâc’ın yaptığını bilmiyor mu? O ona ceza verecek. Sen niçin kendini günaha sokuyorsun da Haccâc’ın nâmına Allah’ın senden intikam almasına sebep oluyorsun?”

Bunu okuyunca eteklerim yere serildi. Biz Haccâc kadar zalim olamayız. O günün büyüğü onun gıybetine razı olmadıysa bugün vay bizim halimize.

Allah hepimizi affetsin. Tevfîkât-ı samâdâniyyesine mazhâr eylesin.

Bu gıybet haram. İnsanın içinde imân varsa bu iman kişiyi haramlardan menetmelidir. Cemiyet bir dedikoduya başlarsa oradan kalkıp gitmek gerekir. “Esselâmü aleyküm

arkadaş. Allah ısmarladık!” deyip oradan kalkmak lazımdır. Darılırlar, küserler diye de düşünmemek gerekir. Darılırlarsa darılınsınlar efendi! Orada boyunca günaha gireceğine;

“Arkadaşlar susun! Bizim maksadımız neydi? Şöyle bir konuşma yapmak idi. Bu mevzu dahilinde konuşursanız ne âlâ! Yoksa biz buraya âlemin gıybetini yapmaya gelmedik. İyilik ve kötülük zaten Allah’a mâlumdur.

Bir kimsenin gizlice aldığı bir emaneti sahibi geldiği vakit ona noksansız olarak teslim edebilmesi Allah korkusundan ise bu kişinin cennetteki hurilerden istediği kadarıyla evlenmesine Allah müsaade ediyor. İkincisi;

Ve racülün afâ an-kâtilin. İki adam dövüşmüş, biri diğerini öldürmüş katil olmuş. Şimdi köylerde kan davaları oluyor. Bu kan davası fena bir şeydir. Bu katili affetmek büyük devlettir. Fakat kan davaları bugün memleketimizin bazı yerlerinde hâlâ câridir. Hep bu âdet, anane yüzünden kimse de bunun önüne geçememiştir. Çocuğu yetiştirdi onu öldürecek, onun çocuğu yetiştirdi, o da onu öldürecek. Böyle birçok kimse vardır ki bu akıbette düşmemek için memleketlerini bırakıp uzak yerlere kaçmışlardır. Ölsem kolay ama

aynı zamanda öldüreceksin. Senin çocuğun da senin intikâmını ondan almak için öldürecek. Böyle bir huy ortada devrediyor, bu da fenadır. Onun için;

Ve racülün afâ an-kâtilin. "Bir adam bir hata yapmış, öldürmüş, cezâsını âhirette çekecek. Sen onu affedeceksin."

Böyle kan davasını yürüterek sen de onun neslinden birisini öldürmeye teşebbüs etmeyeceksin. Affedeceksin, işte büyüklük budur!

Ve racülün karae fî-dübüri külli salâtin "kul hüvallâhu ehad" aşra merrâtin. "Her namazın arkasından on kere *kul hüvallâhu ehad* [ihlâs sûresini okumak.]"

Başka yerlerde 11 idi ama burada on dendi. Mezarlığa babana dedene okumak için gidersen en azından 11 ihlâs sûresi bir de elham sûresi okumak yeter. Başka dua bilirsen daha iyidir ama bilmediğin takdirde 11 *kul hüvallâhu ehad* bir elham orada yeter. Hem sadece babana değil tüm silsilemize yeter. Rahmet-i ilâhi çoktur.

Birincisi, emaneti sahibine verebilmektir. İkincisi, katilini affedebilmektir. Üçüncüsü de her namazın arkasından on defa *kul hüvallâhu ehad* okumaktır.

Benden size bir kardeş vasiyeti [olsun.] Hiç olmazsa günde 100 defa istiğfârı elinden dilinden bırakma. Her ne kadar yaptığımız hareketlerden dönemiyorsak da hiç olmazsa dilimizle istiğfâr etmemiz lazımdır.

Meclislerden çıkarken, ayrılırken de şu duayı unutma.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِمَنْ اغْتَبْتُهُ

*Allahümmeğfirlî ve limeniğtebtühû.*⁶

“Ya Rabbi! Beni affet, ben kimlere gıybet ettiysem onları da affet.”

Gıybet ettiğimiz adamların hakkında da; “Ya Rabbi! Sen onu affet, ona mağfiret et, ona iyilikler ver, ona salâh ü hâl nasip et.” Sonra da; “O çok iyi bir insandır, şöyle iyilikleri vardır, böyle cömerttir.” diye onu met-het.

Hatta camiye pek devam edemeyen biri hakkında; “Bırak o adamı, o camiye gelmez ki!” demek gıybettir. Zengin bir adam çıkar-mış mesela beş on lira vermiş, onun hakkında

⁶ Beyhakî, *Şu'abu'l-îmân*, IX, 123, r. 6367; Harâitî, *Müsâvi'l-ahlâk*, I, 105, r. 205-6; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, III, 593, r. 8064.

da; “Bırak şu adamı, gittik kapısına da bize para bile vermedi!” demek de gıybettir.

Kısaca ırza, namusa, şerefe tâciz eden her kötü sözden, her hatır kırıcı, gönül yıkıcı sözden son derece tevakkû lazım. Bunlar bile gıybetle dahildir. Onun için gıybetli meclisten ayrılırken; *Allahümmeğfirlî ve limeniğ-tebtühû* duasını bil. İkincisi;

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

*Sübhânekellâhumme ve bi-hamdik eşhedü en lâ ilâhe illâ ente estağfiruke ve etûbü ileyke.*⁷ duasını oku.

Bu dua inşallah, o mecliste olan hatalara karşılık gelir. Gıybet ettiğin kardeşlerinin arkasından pişmanlık duymadıkça tövbe etmen para etmez. Gıybet ettik, tevbe ettik, olmadı. “Bir daha ben kimsenin arkasından gıybet etmeyeceğim.” pişmanlığını duymak gerekecek, ondan sonra o kimseyi meth ü

⁷ *Ebû Dâvud*, “Edeb”, 32, r. 4859; *Tirmizî*, “Da’avât”, 39, r. 3433; *Dârimî*, “İsti’zân”, 29, r. 2700; *Ahmed b. Hanbel*, IV, 420, 425, r. 19769, 19812.

senâya başlayacaksın. Evvelce sevmediğin ve yerdiğin adamı bu sefer meth ü senâya başlayacaksın ki o gıybet ettiğin günahlar silinsin yahut bunlara karşı gelsin. Ne kadar zor şey! Ama her namazın arkasından on defa *kul hü-vallâhu ehad* okumak çok kolaydır.

Her gün 100 istiğfâr yap.

O zaman ben derviş mi olacağım?

Bu dervişlik filan değildir, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellemin* tavsiyesi, Müslümanlığın esaslarındanadır.

100 defa *Lâ ilâhe illallah* de.

100 defa da dilinle *Allah* de.

100 defa da Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e salavât-ı şerîfeyi getirmeyi unutma.

100 tane de *kul hüvallâhu ehad* oku.

Nerede okursan oku. Abdestli de okursan olur, abdestsiz de okusan olur.

Yine de müslümana abdestsiz gezmek yakışır. Elhamdülillah, memlekette suyumuz bol. Abdesti bozulduğu vakit hemen bir abdest daha tazeleyiverir ki namaz vakti geldi mi abdest almakla uğraşmaz, doğru camiye gidiverir.

d. İmanın Kıymeti: Deccal, Dabbetü'l-Arz ve İmanın Geçerlilik Süreci

Bir üçlü hadis daha...

ثَلَاثٌ إِذَا خَرَجْنَا لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ
أَمَنْتُ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبْتُ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا طُلُوعُ
الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا وَالذَّجَالُ وَدَابَّةُ الْأَرْضِ.

*Selâsün izâ haracne lâ yenfe'u nefsen imânühâ lem tekün âmenet min-kabli ev ke-sebet fî-imânihâ hayren tulû'u's-şemsi min-mağribihâ ve'd-deccâlü ve dâbbetü'l-ardi.*⁸

Selâsün izâ haracne lâ yenfe'u nefsen imânühâ. "Üç alamet belirdi mi artık ondan sonra kimseye yapacağı iman fayda vermez."

"Tevbe ettim ha, *lâ ilâhe illallâh MuhammedünResulullah.*" Firavun'un ölürken dediği gibi... *Lâ yenfe'u nefsen imânühâ.* Bundan sonra artık iman para etmez.

⁸ Müslim, "Îmân", r. 249; Tirmizî, "Tefsîrü'l-kur'ân", 7, r. 3072; Ahmed b. Hanbel, II, 446, r. 9752; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, VII, 506, r. 37596; Ebû Ya'lâ, *Müs-ned*, XI, 31, r. 6170; Ebû Avâne, *Müs-ned*, I, 100, r. 318; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XIV, 258, r. 38642; Gümüşhânevî, 262, r. 6.

Nedir o?

Lem tekün âmenet min-kabli ev kesebet fî-imânihâ hayren. “Bu alametler belirmeden iman etmemişse veya imanında hayır kazanmadıysa bu alametler belirdikten sonra, “Kıyamet kopuyor!... Aman, tevbeler tevbesi, tevbeler tevbesi...”[demek fayda vermez.] Tevbeyi ister yap ister yapma, artık iş geçti... Bugünkü halin neyse öyle olacak. Birincisi;

Tulû’u’ş-şemsi min-mağribihâ.

Hocaefendi böyle şey olur mu ya? Şems şarktan değil garbtan doğacak... olur mu?

Bilmem! Sen faraziye ni nasıl istersen yürüt. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bunu böyle söylemiş. Ben de böylece inandım. Sen hangi ölçüğe koyarsan koy.

Bir gün gelecek bu mülkün sahibi işi tersine çevirecek. Sağdan da dönecek soldan da dönecek. Çeşitli izahlar var ama bunun izahatı biraz müşküldür. Sağdan giden solu kabul eden insanlar bugün, sağ dururken solu kabul eden insanlar, işte bugün gözümüzün önünde.

Bunlar oluyor mu? Oldu mu hocam? Nasıl oldu yahu, bu memleket müslüman memleketiydi? Hepimizin babası da hacı hoca! Elham-

dülillah, memlekette camilerimiz de önümüzde! Herşey önümüzde... İnsan solu nasıl ihtiyar eder?

Bilmem nasıl ihtiya eder! “Nasıl ihtiyar ettin bu solculuğu?” diye solculara sor bakalım.

İşte Allah *celle ve alâ* da güneşi, sağdan batarken soldan batıracak. Bu durum bizim halimize göre mi olacak, nasıl olacak? *Tulû’u’ş-şemsi min-mağribihâ*. “Şems mağripten doğacak.”

İkincisi;

Ve’d-deccâlü. “İkinci alamet deccaldir.” Deccal “yalancı, hilebaz adam” demektir. Deccalin tarifi şöyle yapıyor;

[Bir kimse] bir bakırı götürüyor, altın suyuna sokuyor, köylü kardeşe “altın” diye gösteriyor; “Bak, bu benim beşi birlik altınım, sıkıldım, bunu satacağım.” diyor. [Adam|;]

“Bunun kıymeti nedir?” [diyor.]

“Bunun kıymeti çok. Üç beş bin lira yapar. Fakat ben sıkıldım, darda kaldım da sana 500 lira vereceğim.”

Adam da mal bulmuş mağribi gibi aman kimse görmesin diye 500 liraya alır, sonra kuyumcuya götürür, [kuyumcu;]

“Bu beş kuruş etmez.” der.

Niçin?

[Çünkü satan adam] sahtekar...

Deccal de böyle sahtekar bir adamdır. Müslüman görünür, şöyle görünür böyle görünür, seni kafese koymak için senin karşında yeterince mahareti vardır. Deccal budur. Allah şerrinden korusun. Ta Peygamberimiz'in zamanından beri bu meşhur bir şeydir. Bunların öncüleri vardır; *deccâlûn*... Deccalden önce birçok hilebaz adamlar gelecek, en nihayetinde kocaman şeytan, kocaman deccal gelecek. Ondan sonra artık ne dersene para etmez, ondan sonra iman da para etmez.

Üçüncüsü;

Ve dâbbetü'l-ard. Dabbetü'l-arz da bir mahluktur. Bu mahlukun tabirinde çok izahlar yapılmıştır. Görmediğimiz bir şey. Hamdi Efendi [dabbeyi tarif ederken] diyor ki;

“Öyle bir mahluk ki önünden kaçan kaçamayacak, kovalayan da tutamayacak.” Kaçarsan kaçamayacaksın, tutmak istesen tutamayacaksın. Kimisi otomobile benzetmiş, kimisi tayyâreye benzetmiş, kimisi de başka şeye benzetmiş, *dabbetü'l-arz* belli değildir.

İnsana da *dabbe* derler. Yer yüzünde tepinen, yürüyen mahluk [dabbedir.]

Ama nasıl bir mahluk?

Kimisi en boy tarif etmiş ama bildiğimiz bir şey değil.

Allah o günü göstermesin, bizleri onun şerrinden de muhafaza etsin.

Dabbetü'l-arz ve deccal çıktığı, güneş de garpten doğduğu vakitte hiçbir şey fayda etmez, tevbeler de kabul olmaz, geçti artık... Nasıl ki Firavun suya boğuldu, anladı ki ölüyor;

لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ

*Lâ ilâhe illellezî âmenet bi-hî benû İsrâile.*⁹ “Benî İsrail’in inandığı Allaha ben de inandım.” dedi fakat iş işten geçti, su tepesine çöktü artık boğuluyor...

e. İmanın Tadı: Üç Şeyin İşlenmesiyle İmanın Tatmin Edici Hissi

Yine bir üçlü hadîs-i şerîf.

ثَلَاثٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ فَقَدْ طَعِمَ طَعْمَ الْإِيمَانِ...

⁹ 10/Yunus, 90.

*Selâsun men fe'alahünne fe-kad ta'ime tu'me'l-îmân.*¹⁰

Selâsun. “Üç şey var ki...” *Men fe'alahünne.* “Kim o üçü şeyi işlerse...” *Fe-kad ta'ime ta'me'l-îmân.* “İmanın tadını tadar.”

İmanın baklava gibi, baklavadan üstün bir tadı vardır. İmanın öyle bir tadı vardır ki insan o aziz canını, malını bu iman için fedâ ediyor. İşte ashâb-ı kirâmın halleri... O harplerdeki bu fedakârlıklar bu iman sayesinde [olmuştur.] Bu iman sayesinde canını, malını hiç görüyor. Ashab, imanları sayesinde canlarını mallarını hiç gördüler. Allah'ın rızasını kazanmak uğrunda gözleri ne canını ne malını görüyor. İnsan o zaman imanın tadını tadıyor. Artık sen kafasını da kessen [o imanının tadından dolayı bir şey hissetmez.]

Yunus Emre'nin galiba;

¹⁰ Ebû Dâvud, "Zekât", 4, r. 1582; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, IV, 161, r. 7275; Şu'abu'l-îmân, V, 9, r. 3026; Taberânî, *Müsnedü's-şâmiyyîn*, III, 97, r. 1870; *el-Mu'cemü s-sagîr*, I, 334, r. 555; Hakîm et-Tirmizî, *Nevâdiru'l-usûl*, II, 302; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, I, 25, r. 10; İbn Sa'd, *Tabakât*, VII, 294, r. 3752; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, IV, 1784, r. 4528; Gümüşhânevî, 262, r. 7.

Beni kesseniz de etimi bıçaklarla doğrasanız da,

Kanımı akıtsanız da, ben yine derim lâ ilâhe illallâh.

Nesîmî'yi kesmişler, derisini de yüzmüşler, fakat akan kanının *lâ ilâhe illallâh* dediğini de duymuşlar.

İman bambaşka bir şeydir. İnsan gerçekten iman edince bütün âzâsı *Allah* der, her zerresi *lâ ilâhe illallâh* der. Bu iman içine yerleştikten sonra, "dünya bir tarafa, sen bir tarafa" der.

Ne var bu dünyada?

İşte bir sel gibi bir taraftan geliyor bir taraftan da gidiyor. Hepimiz de muvakkatız, ne zaman gideceğimizi de kimse bilmez.

Onun için burada Allah'ın razı olacağı bir kul olabiliyorsan ne mutlu sana! Allah senden razı olmadıktan sonra, dünya senin olmuş, bütün varlıklar senin olmuş, ne olacak? Gözünü yumduktan sonra halin ne olacak?

Şu cesedimizin daha sağlam daha güzel olması için her gün çalışıyoruz fakat kabirde bedenimizi kurtlar yiyor. Cansız bedeni toprağın altına koyuyoruz, nasıl dağılıyor, nasıl perişan oluyor, nasıl sokulunmaz bir hale ge-

liyor. Bir gitsen bir görsen kokusu bile ne kadar korkunç oluyor. Haa, [düşünmek lazım!]

Dün bize bir kitap verdiler. Kitabın adını bilmiyorum ama sigara aleyhinde yazılmış bir kitap. Tavşanlı müftüsü yazmış. Kitabın başına “sigaranın yaptığı zararlar” diyerekten iskelet olarak bir de baş [resmi] koymuş.

İnşallah içimizde sigara içen yoktur. Yoktur ama içenlere karşı da mutlaka hepinizin seferber olmasını rica ediyorum. İçenlere karşı seferber olup bunun önüne geçmenin çaresine bakın. Sigara içkiden de afyondan da beter, her şeyden beter bir derttir. İnsanı öyle öldüren bir zehir ki, “Kanserin yüzde sekseni sigaradan oluyor.” diyorlar.

Geçen bizi bir hastaya götürdüler. Hasta genç, delikanlı bir beyefendi. Genç, yüzüne bakmaya kıyamazsın. Ansızın kendisinde bir rahatsızlık belirmiş. O doktor bu doktor, o röntgen bu röntgen derken vücudunda ufacık bir şey tespit edilmiş. Genç adamda para da varmış, soluğu Londra’da almış. Oradaki doktor demiş ki;

“Yooo, ben buna dokunamam, bu burada kalır.”

“Yapma yahu!” demiş. Adam genç, gürbüz.

“Yok, ben buna katiyen bıçak vuramam.”

“Kalırsa kalsın, biz hakkımızı helal ediyoruz. Sen vur bıçağı.” demişler.

Adam bıçağı vurmuş, genç adamın beliren kanser parçasını almış. Adam kurtulmuş, gelmiş, bize naklediyor.

Hastanenin duvarlarına [sigaranın zararlarıyla ilgili şeyler] yazmışlar. Adama da göstermiş, adam sormuş;

“Bir tane bile içmeye müsaade etmez misin?” [Doktor da] demiş ki;

“Ne diyorsun! Bir tane değil, içilen yere bile girmeyeceksin! Onun kokusunu bile alma!”

Bir yere misafirliğe gidince ikram ederlerse bir tane bile içmeyeyim mi?

Katiyyen!..

[Doktor adama,] “Gel bak, burada bir sürü maymunlar var. Bunların hepsi sigara içilmek suretiyle hastalıkları tezahür eden hayvanlardır. Bunların hepsi sigara sarhoşu ve hepsi hasta.” demiş.

Allah affetsin. Bana kalırsa bu kitabı okuyun. Bu kitap çok güzel. Öyle bir iki sayfa

değil 90 kusür sayfa. Adam, bir çok doktorun vesairenin hikayelerini kitabına almış. Bir müslüman tarafından sigara hakkında *Duhan* adıyla eskiden yazılan kitaplardan bir tanesinin tercümesi olarak yazmış. Bugün buna ne kadar müptelayız?

Yine mevzu oldu, bayram günü tayyare menfaatine, donanma menfaatine yardım istemişler. Gücümüz kadar biz de yardım edelim dedik, beş on kuruş oldu, götürdük verdik.

Aklıma geldi yahu! Bizim böyle bir bayramda farzet ki 10-20 milyon bir para toplanmış. Bu parayla tayyarenin bir kanadı bile olmaz. Bugün büyük bir tayyare 100-150 milyon lira diyorlar. Tayyare bir düştü mü bir anda 100 milyonlar gidiyor. Bu 100 milyonları bizim toplayacağımız îanelerle ele geçirmek mümkün değildir. Dedim ki;

Yahu herkes beş lira veriyor, bir sigara paketi alıyor.

“On milyon insan çıkar mı?” dedim.

“Fazla çıkar” dediler. Biz de;

“On milyona razı olalım.” dedim.

On milyon insan, beşer liradan ne eder?

Bir günde 50 milyon eder.

On günde?

500 milyon eder.

100 günde?

Beş milyar eder. Bu parayı böyle [boşuna harcamak] bizim gibi fakir bir millete hiç yakışır mı?

Bunun diğer israfları da var; rakısı, içkisi var, safahathâneleri var, var da var... Hatta icap ederse benzinlerimizin parasını da buna katmak lazımdır. Şuradan şuraya gitmeyi canımız istemiyor yahu. Bu kadar da tembel olduk. Oradan oraya giderken ya para verip de gideceğiz ya kendi arabamızla gideceğiz. Bu yanan benzin nereden geliyor?

Geçen bir broşür gördüm. Suudi Arabistan'dan alışveriş yapmışız, biz oradan çok şeyler almışız, buna karşılık gönderdiklerimiz de devede kulak [kalmış.]

Yahu bununla biz ne oluyoruz?

Aldığımız benzinlermiş. Benzin, mazot çok alıyoruz fakat karşılığını veremiyoruz. Bunu da biz bu memlekette biz israf ederek yakıyoruz.

Yakıyoruz ama neyimizi yakıyoruz?

Canımızı yakıyoruz.

Allah affetsin.

Bu kadar israf önümüzde dururken canımıza da zararı ayrı... Malımıza bu zarar, devletimize o zarar, hayırlarımıza bu zarar... Öyle iken [sigaranın] canımıza zararı da başta geliyor.

En kıymetli şey insanın vaktidir. Derken vakitte gürültüye gidiyor! *Allah* desene yahu! Yok, Allah demesi zor geliyor, bu kolay geliyor ama paran da, canın da gidiyor...

Amerika öncü, bilgili adam... Duydum ki, Amerika'da sigara paketlerinin üzerine, "Bu doktorlarımızın tetkikine göre zararlıdır." veya buna benzer bir ibare mecburî yapıştırılmış. Paketlerinin üzerine onların zararlı olduğunu bildiren yazılar yazılıyormuş da öyle satılıyormuş. Bunun üzerine artık sen istersen iç, istersen içme ama anla ki bu zararlıdır. Ama insanın nefesine söz geçirmesi [kolay bir şey değildir.]

Tezkiye-i nefis kolay bir şey mi? Nefsi ıslah kolay bir şey mi?

Onun için [nefsi ıslahın zorluğundan dolayı] Cenâb-ı Hak, *zekkâhâ*.¹¹ diyerek nefsini tezkiye edenleri methediyor.

¹¹ 91/Şems, 9. قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْهَا

E, ama kolay mı?

Hiç de kolay değildir.

Az olandan vermek, acımak, merhamet etmek, evâmîr-i ilâhî'ye imtisal etmek hep mühim şeylerdir.

ثَلَاثٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ فَقَدْ طَعِمَ طَعِمَ الْإِيمَانَ مِنْ عَبْدِ اللَّهِ
وَحَدَهُ وَأَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَعْطَى زَكَاةَ مَالِهِ طَيِّبَةً
بِهَا نَفْسُهُ رَافِدَةٌ عَلَيْهِ كُلِّ عَامٍ وَلَا يُعْطَى الْهَرِمَةَ وَلَا
الدَّرِنَةَ وَلَا الْمَرِيضَةَ وَلَا الشَّرْطَ اللَّئِيمَةَ وَلَكِنْ
مِنْ أَوْسَطِ أَمْوَالِكُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَمْ يَسْأَلْكُمْ خَيْرَهُ وَلَمْ
يَأْمُرْكُمْ بِشَرِّهِ وَزَكَّى نَفْسَهُ قِيلَ وَمَا تَزَكِيَةٌ نَفْسَهُ
قَالَ إِنْ يَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ مَعَهُ حَيْثُ مَا كَانَ.

*Selâsün men fe'alehünne fe-kad ta'ime
tu'me'l-imâni men abedallâhe vahdehû ve
ennehû Lâ ilâhe illallâh ve a'tâ zekâte mâlihî
tayyibeten bi-hâ nefsühû râfideten aleyhi
külle âmin ve lâ yû'ti'l-herimete ve lâ ed-
derinete ve lâ el-merîdate ve lâ eş-şerta'l-
leîmete ve lâkin min-evsati emvâliküm fe-*

*innellâhe lem-yes'elküm hayrahû ve lem ye'murküm bi-şerrihî ve zekkâ nefsehû...*¹²

Selâsün men fe'alehünne fe-kad ta'ime tu'me'l-imâni. “Üç şey var ki bu üçünü işleyen insan imânın tadını tadar.”

Hastalıktan kurtulur. Bizim imanın tadını tadamayışımız hasta oluşumuzdandır. Hasta nasıl yemeğin tadını tadamıyor, baklava veriyorsunuz acı diyor, gayet güzel pişmiş bir yemek veriyorsunuz beğenmiyor...

Niçin?

Hasta. Hastalığından dolayı tadını alamıyor. Kusura bakmayın...

Bu üç şey neymiş?

Men abedallâhe vahdehû. “Ancak Allah'a, Allah olduğu için ibadet ediyor.”

¹² Ebû Dâvud, "Zekât", 4, r. 1582; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, IV, 161, r. 7275; Şu'abu'l-îmân, V, 9, r. 3026; Taberânî, *Müsnedü's-şâmiyyîn*, III, 97, r. 1870; *el-Mu'cemü s-sagîr*, I, 334, r. 555; Hakîm et-Tirmizî, *Nevâdiru'l-usûl*, II, 302; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, I, 25, r. 10; İbn Sa'd, *Tabakât*, VII, 294, r. 3752; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, IV, 1784, r. 4528; Gümüşhânevî, 262, r. 7.

Zengin olmak, işlerim rast gitsin, şu gayeye, şu maksada erişeyim diyerek başka gayeler için değil. Allah'a, Allah olduğu için kulluğunu yapıyor. *Vahdehû*. Başka gaye ile değil...

Ve ennehû lâ ilâhe illallah. "Biliyor ki bu Allah'tan başka Allah yok."

Bir Allah var bir Allah! Allah hıristiyanların dediği gibi değildir. Onun için Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem kulhü vallâhu ehad* sûresini her namazın arkasında oku diyor ki gavurların itikadından sapma, Allah'ı üç, iki, beş tanıma! Allah bir Allah'tır! Yerde de O, gökte de O, her tarafta O Allah, başka Allah yoktur. Bütün varlıkların sahibi de yine o Allah'tır. Birincisi, yalnız Allah'a ibadet ediyor. İkincisi;

Ve a'tâ zekâte mâlihî tiybeten ev tayyibeten bi-hâ nefsühû. "Malının zekâtını hoşnutlukla, memnun olarak verir."

"Allah bana bu serveti verdi, ben de bu zekâtı, bu malı veriyorum." diye nefsi memnun ve hoşnut olarak bu zekâtının verir.

Râfideten aleyhi külle âmin. Râfide, "binanın direği" demektir. İslam'ın şartı beştir: Namaz, oruç, hac, zekat ve kelime-i

şehâdet getirmek. Bunlar binanın temelleri ve direkleridir. Nasıl bu direkler kesildiğinde bina göçerse zekâtlarını vermeyen insanlar da İslâmiyet’i böyle göçürürler.

Zekât vermeyen insanlar İslâmiyet’in çöktürücüsü, düşmanlarıdır. Diyor ki;

“Ben vergi veriyorum yahu!”

Vergi ayrıdır. Onu devlete vereceksin, icâp ederse malının hepsini vereceksin. Ama zekât ayrıdır. Zekât fukaranın hakkıdır. O hakkı Allah ayırmıştır. Sen onu devlete veriyorum diyerek bu sefer fukaranın hakkını kesiyorsun. Fukaranın da hakkını vereceksin, devlete olan vazifeni de yapacaksın. Devlet kazancının şu miktarını bana vereceksin diyor. O ayrı bir iş.

Külle âmin. “Bir kere değil her sene yapacak.”

Şunu da aklıma gelmişken söyleyeyim. Bu kardeş Amerika’nın bir yerinde, bir gavur memleketinde bulundu, buraya geldi. Sonra oradaki gavur da buraya bir hizmet için gelmiş, bize de misafir geldi, ben buradaki gavura hangi mezhebe mensup olduğunu sordum.

Mormon denilen bir mezhep varmış gavurlarda o mezhebe mensupmuş. [Bu mezhe-

bin] hemen hemen İslâmiyet'e yakın cephele-
ri de vardır.

Ne gibi?

Kahve içmiyor, biz içeriz; çay içmiyor, biz çay da içeriz; şerbet içmiyor. Fuzuli israf yok. Sigara da içmiyor. Bu gavur sigara da içmiyor! Bununla beraber devlete verdiği vergi haricinde kazancının yüzde onunu kilisesine veriyor. Orada da devlet var, o da ondan vergisini istiyor. Vergisini verdikten sonra yüzde onunu da kilisesinin hizmeti için kilisesine teberrü ediyor. Bu toplanan parayla her sene bir kilise yapabiliyorlarmış. Sonra, cumartesi günü yemek yemiyorlarmış. O yemek parasını da ayrıca veriyorlar. Gavur işte, beğenmediğimiz gavurun hareketi böyle. Orada müslümana diyor ki;

“Azından bile yokken vermeye çalışacaksınız.” derken gavur bunu almış yapıyor, müslüman da bugün karşıdan seyrine bakıyor.

Bir fukaranın borcu olan zekâtı vermekten [imtina ediyor,] “ben vergi veriyorum.” diyor.

Bak, gavur da devletine vergi veriyor ama kilisesinin de ayrı yardımına koşuyor.

Çok şükür ki bizde camilere para toplanmıyor. Korkarım biz camilere girenlerden para alsak, para istiyorlar diye hiç kimse camiye gelmez. Burada gavur kiliseye gidiyor para veriyor, kilisesi yaşasın, ayakta dursun diye veriyor.

Bunu taşıyamayan bir ruhun Müslümanlıkta ne yeri var yahu? Müslüman böyle mi olur?

Müslüman onun kat kat üstünde olmalıdır. Orta direği alınca çadır nasıl göçüyorsa zekât verilmediği vakit İslâmiyet de öyle göçer.

Göçüren kim?

Göçüren fakara değil zengindir. Bunun için Allah bakın neler halk etti. Solcuyu Allah boşuna halk etmemiş. O, onun canına okuyacak. O hâlâ yerindedir o. Ta canına okununcaya kadar İslâmiyet'e veremez, kıyamaz.

“Parasızken yaşama olur mu yahu?”

Fakara ne verecek ki? Fakaranın üçünden beşinden olmaz ki. Zengin verecek ki cemiyet kuvvetlensin, güçlensin, düşmana karşı meydan okusun.

Ve lâ yû'tî el-herimete ve lâ ed-derinete ve lâ el-merîdate ve lâ eş-şerta'l-leîmete.

“Verirken hayvanların cılızını verme.” Hayvan

sürüleri var, içlerinden zekât hayvanlarını alıyorlar. "Sakın yıldızlanmış, zayıf olanlarını, hasta olanlarını zekât olarak verme."

Ve lâkin min-evsati emvâliküm. "Yalnız orta halli olanından ver." Ne âdisi olsun ne de pek güzeli olsun. Ama ortasından, orta halli hayvanlarından zekâtını ver.

Fe-innellâhe lem-yes'elküm hayrahû. "Cenâb-ı Hak bunun iyisini istemiyor. Mutlaka iyisini ver." demiyor.

Koç büyümüş güzelleşmiş, 500 lira değil, beş bin lira edecek gibi görünüyor. Bunu değil, orta halli hayvanın hangisiyse onları ver. Âdileri de verme. İşe yaramayacak âdiyi ne yapacak?

Ve lem ye'murküm bi-şerrihî. "Kötüsünü de istemiyor." Kötüsünü de istemiyor, iyisini de istemiyor. Orta halli hayvanlarından vereceksin.

Ve zekkâ nefsehû. İşte bunu anlayamamışız... Birincisi, Allah Teâlâ'ya yalnız ibadet eden, ikincisi, malının zekâtını veren, üçüncüsü de *ve zekkâ nefsehû.* "Nefsini tezkiye eden, kemale ulaştıran, kötü huylardan kurtaran..." [imânının tadını tadar.]

Zekkâ. Tezkiye. Koyunu kesiyorsun kanını akıtıyorsun. O pis kan akmadıkça o bize helal olmuyor. Hıristiyanların yaptığı gibi kanı akmasın, zayi olmasın diye kafasına vurup hayvanı öldürsek bu bize helal olmaz. Bunun bize helal olması kanının akmasıyla olur. Bismillah diyerek kesilecek. Bismillahsız kesilirse de [helal] olmuyor.

Hayvanı kıbleye karşı çevirerek *Bismillah Allahu Ekber* diyecek. Öyle lâlettâyin değil. Kıbleye karşı çevirecek, edep dahilinde bir de tekbir getirerek kesersen ne mutlu sana...

Buna nasıl kanı gidince temiz oluyor diyorsak, [bu pis kan gibi] insanın da [temizlenmesi gereken] pislikleri, pis huyları, pis ahlakları vardır. [İnsan] kızıyor, hasetliği var, kibri var... Kötü huylar da çok çeşitlidir. Bu huyların bir görüneni bir de görünmeyeni vardır.

Görüneni; hırsızlık, sarhoşluk, zina, kâtil, yetim malı yemek, askerden kaçmak... gibi belli olan günahlar, çirkin huylardır.

Bir de belirsiz, içten gelen günahlar vardır. Bunlar; hasetçilik, çekemiyor; bahillik, sıkı, cimri, vermiyor; gazap, kızıyor, vuruyor kırıyor... Bunlara benzer 60 tane huy... Gıy-

bet ve nemime 34. ve 35. günah olaraktan bunların üzerinde meşgul oluyorum.

Bu kötü günahlardan kendini kurtardığın gün nefsini tezkiye etmişsindir, Allah senden razı olur.

Li'llâhi'l-Fâtiha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

